

وقتی زیاد می‌خورید و لاغر می‌شوید

لاغر بودن و لاغر شدن، دو مقوله متفاوت هستند. کسانی که همیشه لاغر بوده‌اند، بیشتر مواقع بیمار نیستند و به صورت سرشتی وزن کمی دارند ولی فردی که وزن مناسب یا زیاد دارد و بی‌دلیل شروع به لاغر شدن می‌کند، باید مورد بررسی قرار گیرد.

لاغر بودن و لاغر شدن، دو مقوله متفاوت هستند. کسانی که همیشه لاغر بوده‌اند، بیشتر مواقع بیمار نیستند و به صورت سرشتی وزن کمی دارند ولی فردی که وزن مناسب یا زیاد دارد و بی‌دلیل شروع به لاغر شدن می‌کند، باید مورد بررسی قرار گیرد.

افسردگی شدید، بیماری‌های بدخیم و پرکاری تیروئید، از مهم‌ترین علل کاهش وزن هستند. اگر کاهش وزن با عصبانیت، تحریک‌پذیری، عرق کردن زیاد، احساس گرمای بیش از حد، لرزش دستان و چشم‌های بیرون زده و خیره همراه باشد، باید به پرکاری تیروئید فکر کرد. بیماری گریوز - که نوعی بیماری خودایمنی است - شایع‌ترین بیماری عامل پرکاری تیروئید است. گره‌های تیروئید نیز گاه زیادی هورمون تولید می‌کنند و منجر به پرکاری تیروئید می‌شوند.

هورمون‌های تیروئید، تولید انرژی و حرارت را در بدن افزایش می‌دهند و به همین دلیل، بیمار اشتهاى زیادى دارد ولی روز به روز لاغر می‌شود و به دلیل هدر رفتن انرژی، احساس خستگی دائم دارد. در افراد پیر، علائم ممکن است به کلی متفاوت باشد و بیماری با اختلال رفتار مثل بی‌تفاوتی و ضعیف شدن عضلات یا کاهش وزن تظاهر کند. در چنین شرایطی اشتها زیاد است و فرد غذای زیادی می‌خورد و در عین حال لاغر می‌شود. این بیماری اگر به موقع تشخیص داده شود، درمان‌های خوب و مؤثری دارد. آزمایش خون و سنجش سطح هورمون‌های تیروئیدی به خوبی بیماری را مشخص می‌کند.

در حال حاضر، سه روش درمانی برای بیماری گریوز و گره‌های پرکار تیروئید وجود دارد. روش اول، استفاده از داروهایی مثل متی مازول است که به خوبی بیماری را کنترل می‌کند ولی در درازمدت و بعد از قطع دارو گاهی بیماری عود می‌کند. روش دوم، جراحی تیروئید است که در درمان پرکاری تیروئید بسیار موفق است ولی سه مشکل اساسی دارد. اول، خط محل زخم جراحی که روی گردن به‌جا می‌ماند و دوم، مشکلات حین جراحی و بیهوشی که به‌خصوص در افراد پیر و بیماران قلبی می‌تواند خطرناک باشد و سوم، آسیب به غده پاراتیروئید و اعصاب حنجره است. البته این عوارض وقتی تیم جراحی و بیهوشی ماهر باشند به حداقل می‌رسد.

روش سوم درمان پرکاری تیروئید، استفاده از ید رادیواکتیو یعنی ید 131 است. در این روش به بیمار، محلول حاوی این ماده خورنده می‌شود. سلول‌های تیروئید پرکار به سرعت، ید را جذب می‌کنند. این ماده رادیواکتیو به‌تدریج با آزادسازی اشعه بتا از خود، سلول‌های تیروئیدی را تخریب می‌کند و بیمار بهبود می‌یابد. استفاده از ید رادیواکتیو در بیشتر مناطق جهان به عنوان درمان اصلی پرکاری تیروئید مورد توجه است. امتیازات این روش چیست؟ استفاده از ید رادیواکتیو بسیار آسان است و بیمار هزینه کمی را تحمل می‌کند و مثل جراحی درد و اذیت ندارد.

دکتر رضا کریمی

فوق تخصص بیماری‌های غدد و متابولیسم